

2.

Sedaj ni več vedel natanko, je li bila ta druga roka resnica ali je bila zgolj privid, ki se je nepozvan in nevšečen pojavil spričo velikanove dlani, na kateri stoji njegova domačija. Ali ima on, gospodar, dovolj moči, da odbije od svoje hiše vsako vidno in nevidno silo, ki preži nanj in mu hoče izpodnesti varna tla pod nogami? Ono velikanovo dlan bi odlomil v zapestju, da bi tako pretrgal moč mišic in kit sovražne roke. Potem bi ta dlan vodoravno plavala v njegovi deloljubni volji, kakor plava brod po mirni gladini jezera, ki mu ravna krmilo večča brodarjeva roka. Vse drugo, kar je človeškega, more odstraniti on, človek, ki ni imel svojih rok za igranje. Na svojih dlaneh, ki so se vanje zastrmeli njegovi pogledi, je videl vse križem tekoče črte in brazde, ki so se vile med žulji. Kakor bi bile te dlani iz voska, ki se je v težki minuti zle slutnje vanjo zagrebla njegova glava, da so se v dlani, z voskom obložene, odtisnile brazde in črte njegovega lastnega čela in lica...

Kakor da nosi človek samega sebe, vso svojo muko in skrb in tudi svoje veselje, kadar pride, in vso svojo žalost, kadar besni po duši, sam v svojih rokah, kakor da iz teh črt in brazd, posnetih z lica in čela, in iz teh žuljev, ki jih je popotna palica postavila med nje, raste vse, kar ima: hiša in hram in lipa z razčesano krono, zelenim oblakom enako! Kakor da bi brez teh rok in dlani ničesar ne bilo, kar je, kakor ničesar ne bo, kadar teh rok in dlani ne bo več! In če bo, ne bo več to, kar je, ker bodo roke in dlani mirno sklenjene počivale tam doli pri svetem Jakobu, ko bo druga roka in dlan nad njimi dobrotno položila rjavo in zeleno odejo. In morda bo ta druga roka in dlan najdobrotljivejša, kar jih je kdajkoli bilo na svetu! Vsaj zanj, za Moratiča.

Moratič se je od zidanice, z lepoto pravkar ogledovane pokrajine v očeh, napotil v skedenj, kjer je sedel na prag, kakor da ga je upehala

teža teh misli. Roka mu je segla v kot, kjer so stali otepi slame. Na teh bilkah, ki se sedaj tako mehko in prožno vijejo in spletajo med njegovimi prsti, so se nedavno še zibali in sklanjali zlati pšenični klasi — tako sveti plodovi ljube in dobre domače zemlje, da krasé celo pozlačena vratca tabernakla v hiši Gospodovi: pšenični klas in vinski grozd!

Zgoraj na brajdi visi toliko in takih grozdov, da bi bil vsak od njih lahko v okras božjim vratcam. Tako poln je jagod in jagode so tako polne sladkega, opojnega soka, kakor je bilo vsako pšenično zrno napeto od čudovite snovi, ki nam daje moko in hleb. Je-li: pšenica in vino — to je Kristus? Meso in kri? Kruh in življenje? In če nosi on, Moratič, vse na svojih dlaneh in se mu lepota domače zemlje iskri v očeh, ali tudi pšenični klas in vinski grozd ne rasteta iz njegovih dlani? Ne zori li iz njih vsako zrno in vsaka jagoda? Ni li torej tudi on tesar zlatih vratc v hiši Njegovi, ki potemtakem — ker je pšenica — meso in vino — kri, dozorela iz njegovih dlani — tudi On raste iz njegovih dlani — raste, raste tako mogočen, veličasten in edin, da je tista velikanova dlan samo Njegova dlan, da je Moratičeva domačija igrača samo v Njegovih rokah, in da je on, Moratič, s svojimi dlanmi, z vsemi črtami in brazdami, z vsem, kar je in kar ima, z ženo in z deco in z lepoto domače zemlje v očeh spojen z Njim, iz Njega, iz Njegovih dlani — kakor je žarek iz solnca, solza iz očesa, vzdih iz duše in strela iz oblaka!

Kristus — Gospod! Zakaj če je on, Moratič, iz Njega, je v njem, v Moratiču, del Njega, ki bodi češčeno Njegovo ime! Nekje mora tudi njemu, Moratiču, biti kraj in konec. Ves ta burni tok misli mora nekje imeti svoj izvor, nekam mora biti usmerjen, nekam se mora izliti. Morda vre izza pozlačenih vratc, izpod božjega grozda kaplje sok življenja, izpod božje pšenice se drobi kruh življenja! Če ni resnice za božjimi vratci, ki jih krasi pšenica in grozd iz njegove dlani, kje pa je potem resnica? In jaz sem resnica in življenje! Torej vre vse izza božjih vratc in se izteka vse za božja vratca, in iz tega brezdanjega studenca kipi in vre tudi tok njegovih misli, iz te božje njive raste on, Moratič; v tem nedoumnem kolobarju kruha, krvi, resnice in življenja, ki teče iz sebe in se vekomaj izliva vase, je bil, je in ostane on, Moratič! — Ker ne more biti nekje, kjer nič ni, je bil, je in ostane samo tam, kjer gori plamen življenja, kjer se leskečejo kakor ščit božjega vojščaka zlata vratca! V božjem zavetju je, v zavetju podobe kruha in vina, greje se v luči resnice in življenja!

— Usmili se me, Gospod! — jekne glas kakor preplašena misel, ki jo je temna senca odvrnila od ravne poti.

Med tem so se Moratičevi prsti igrali s pšenično slamo in so kar tako mimogrede napletli troš pramene kite, ki jih je desnica ovijala in prepletala okrog levice, da je ta od zapestja dalje mahoma tičala v lični, svetlorumeni copatki. En par in še en par in še tretji par: za Franceta, najstarejšega sina, prvi par; za Joška, drugega sina, drugi par; za Metko, hčerko edinko, tretji par. In tudi ti trije pari copatk? Tudi te je napletla ljubezen izza pozlačenih vratc! Cop — cop — cop: tihi, zadušeni koraki otrok — tudi ti naj slavo pojó ljubezni, ki je rodila pšenično slamo!

(Dalje prih.)

PETER ROMAR:

Samum.

Samum (naglasí zadnji zlog!) je vroč (do 56° C) in suh pustinjski veter, ki se pojavi tu pa tam v Alžiriji, Siriji, Arabiji in Zapadni Indiji. V brezmejnih pustah imenovanih pokrajin dvigne ogromne množine peska in prahu in traja včasih tudi do sedem dni. Najbolj pogost je od meseca maja do septembra, po solnčnem zahodu. Gorjé takrat karavanam v prostrani puščavi, če ne morejo pravočasno priti na varno!

Neki raziskovalec Sahare mi je popisal ta vremenski pojav v milejši obliki takole:

Bilo je ob dvanajstih, o poldnevu, ki je mogoč samo poleti pod brezoblačnim nebom Arabije, v izsušeni pusti, ko so pričeli nenadoma pihati od juga vroči vetrovi; ozračje pa je postajalo vedno bolj žgoče in soparno. Strahoma sem vprašal svojega tovariša, kaj to pomeni, toda ni mi vedel dati odgovora. Ozrla sva se po našem vodniku Salimu, da bi ga vprašala; ta je pa imel obraz že skrit v svojem belem plašču, sedel je sključeno na hrbtu svoje kamele in nam ni odgovoril. Njegova sodruga, dva šeraratbeduina, sta storila isto in nista spregovorila besede. Končno, ko sva morala vprašanje ponoviti, je pokazal Salim na majhen, črn šotor, ki je stal nedaleč pred nami, in je rekel: »Če pridemo tja, smo rešeni!« Dostavil je še: »Pazita, da se vama dromedarja ne ustavita in ne vležeta na tla.« Nato je pošteno oplazil z bičem svoje živinče in molčal...

Gledali smo prestrašeni proti šotoru; oddaljen je bil le kakih dve sto korakov. Veterni sunki so bili vedno bolj močni in vroči in le z največjo težavo smo priganjali naše živali naprej. Obzorje se je popolnoma potemnilo, žarelo je v vijoličasti barvi in se nam je zdelo, kakor bi ga zagrinjale težke zavese; istočasno nam je pa plulo nasproti dušljivo, nevzdržno vzdušje kakor iz velikanske peči. Naše živali so se pričele vrteti v kolobarjih in